

לכבד אצור

אצור ו' תפלה

מצון עתני"ן וסבור יתפלה וברכות

ע"ד איהו ס' קפ"ה

ד' איהו איהו ס' קפ"ה

ע"ד איהו ס' קפ"ה

ד' אפילו נשחבר כל כך עד שאינו

ע"ד איהו ס' קפ"ה

יכול לדבר כראוי (ד) יכול לברך (ג) ברכת המזון:

ע"ד איהו ס' קפ"ה

(ד) יכול לברך בהמ"ז. דכתיב ואלכלת ושתנעת וברכת והפילו מדומדם ירושלמין פ"י שאינו יכול לדבר כראוי ומושגעת קדייק ליה (ג) שגלו כמה פעמים שאחר שציעה האדם עומד שיכור ואפ"ה מייבטו התורה לברך ועיין לקמיה מה שכתוב מה: -

ע"ד איהו ס' קפ"ה

ע"ד איהו ס' קפ"ה

ע"ד איהו ס' קפ"ה

צט דין שתוי ושכור לתפלה. וכו' ג' סעיפים:

א (א) שתה יין (ב) כדי (א) [א] רביעית (ג) אל יתפלל (ד) עד שיסיר יינו ואם שתה יותר אם הוא יכול לדבר לפני המלך אם התפלל תפלתו תפלה ידאם אינו יכול לדבר לפני המלך אם התפלל תפלתו (ב) (ה) תועבה וצריך לחזור ולהתפלל כשיסיר יינו מעליו. יואפילו אם עבר זמן התפלה משלים אותה בתפלה שאחריה (ו) כדין (ג) שוגג: הגה (ז) ודין ק"ש (ח) כדין (ד) חפלה (ט) אבל שאר ברכות (י) יכול לברך אע"פ (יא) שהוא שכור (מדרבי ריש פרק הדג הגה' מיימוני פ"ד מהלכות תפלה): ב (יב) דרך מיל ושינה כל שהוא מפיגין את היין וה"מ כשתה רביעית אבל אם שתה יותר כל שכן ששינה (ה) (יג) משכרתו ודרך טורדתו וה"מ במהלך ברגליו (יד) אבל (ו) רוכב ודאי דרך (טו) מפיגה היין: ג "כל אחד שהוא שתוי סגי ליה לפי מה שמרגיש בנפשו שיפיג יינו: הגה (טז) ולכן אין נוהרין בינו (ז) שלנו שאין חוקין שמתפללין אע"פ ששתה רביעית ויזכר (ח"ה סימן מ"ב) וכל שכן אם מתפללים מחוץ סידור שצדו (יז) שאין מושפין לשכרות (ח) מעט (כ) נראה ל' (י):

ע"ד איהו ס' קפ"ה

משנה ברורה

א (א) שתה יין. ונראה דה"ה שאר משקין המכריים וכפי מה שכתב הע"ז לקמן בסיון קכ"ח ס"ק ל"ה לענין נשיאת כפים ואפילו לדעת המ"א שם דמיקל בנשיאת כפים מסתברא דתפילה חמירא ואסור כמו ביה"כ בספר מגן גיבורים ע"ש ולפי דעת הע"ז לקמן הג"ל לא בעינן בשאר משקין שיעור רביעי ע"ש ולי נראה דמ"מ בעינן שיהא זו כדי לשכר רביעי ע"י: יין (ב) כדי רביעית. (א) דוקא אם שתהו בבת אחת אבל בשני פעמים (ב) או שמוגו בנפשו מים מותר ואם שתה יותר מרביעיית כול גוויי אסור עד שיקר יינו מעליו וכלקמן בסיון קכ"ח ס"ל"ח. וכ"ז כשיכול לדבר לפני המלך דאל"ה אין שייך לעניינו דאירי בתפלה שום חילוק בזה. כחב המ"א בשם הסמ"ק יין שנחנך הסעודה אינו משכר ועיין עוד שם וכתב הפמ"ג דכ"ז הכל לפי מה שמצדן בדעתו: (ג) אל יתפלל. ואפילו אם ע"י יעבור זמן תפלה פ"ח. ועיין בסוף הסיון בשם ה"ס של שלמה דעכשיו שגלא"ה אין מכווין כ"כ בתפלה אין לחוש כ"כ להחמיר אם ע"י המתנתו יעבור זמן תפלה: (ד) עד שיסיר יינו. ואף אם רגיל לשחות הרבה ואינו שיכור כלל ברביעיית אפ"ה לא יתפלל לכתחלה אם שתה רביעיית יין [נכרי יוסף]: (ה) תועבה. והוי כאלו עומד עכ"ס ואם אינו מתפלל בשעת שכרות ילל מכל זרה. ש"ס: (ו) כדין שוגג. ואפילו התחיל לשחות אחר שהגיע זמנה שהיה שכור שיהיה לו שהות להתפלל לאחר שיפוג זמן היין המועט שהתחיל לשחות בדעה מיושנת ואח"כ נמשך לב להמשחה ושחך על התפלה ונשחכר כ"כ עד שלא נשכר לו שהות להפיג את יינו ערס עטור זמן התפלה (ג) ג"כ שוגג מיקרי (ד) ומיהו ודאי אם הוא סמוך למנחה ויעבור הזמן ודאי אם ישחכר שלא יוכל להפיג את יינו בזמן קצר כזה מויד הוי לכו"ע ואין לו קשלומו: (ז) ודין ק"ש. וברכות ק"ש ג"כ דינס כק"ש. א"ר: (ח) כדין תפלה. היינו (ה) דאף שאינו אסור לכתחלה בק"ש והלשט כחב דיש

א) אינה הלכות ס' א

ד' דין ק"ש וברכות ק"ש כדין תפלה ויש מקילין בזה ולכתחלה יזהר שלא יבוא לידי כך ובדיעבד יקרא ק"ש ואם יפוג יינו עד שלא עבר זמן ק"ש יחזור ויקרא הפרשיות אבל שאר ברכות אפילו ברכת המזון יכול לברך אפילו כשהוא שכור אבל אין מצרפין אותו למנין עשרה ולענין זימון בג' אפשר דמותר ואם אינו יכול לדבר לפני המלך יש להחמיר לכתחלה אפילו בשאר ברכות ואם הגיע לשכרותו של לוט נחשב כשוטה אז, ואפילו דיעבד אם קרא ובירך לא יצא וצריך לחזור ולקרוא ולברך (ס"א וס"ק ז' ח' ט' י' י"א).

ב) זמני מראה - ד' אורי' ס' ב

כב. וכתבנו בשם הילקוט יוסף (הל' א') וכף החיים (ס"ק י"ג) שיכול לברך ברכות בזמן שהוא שיכור ואינו יכול לדבר לפני מלך אלא שלכתחילה לא יביא עצמו לידי כך להשתכר כל כך. וראיתי בספר הלכה כרורה (סעי' ט) שחלק על דבריהם וכתב לחלק דשיכור ממש שאינו יכול לדבר כראוי לפני המלך אינו רשאי לברך כל הברכות מלבד ברכת המזון (שם סעי' ח') אבל אם הוא שתוי שיכול לדבר לפני המלך מברך כל הברכות אפילו לכתחילה. וטעמו משום מקצת פוסקים שכתבו לחלק בין שיכור לשתוי וחיישינן לדבריהם בספק ברכות נורק בברכת המזון והוי דאורייתא וכתב בה "ואכלת ושבעת וברכת" אפילו שיכור בזה מברך לכתחילה אפילו אינו מדבר כראוי לפני מלך. עיין שם.

בזמנם עכ"פ בדיעבד יצא. ואע"פ שמדברי השלחן ערוך (סי' קפ"ה סעי' ה') יוצא מבואר לדעת התוספות והרא"ש שיש ספק לענין בדיעבד מכל מקום כבר פירש לנו הכף החיים (הג"ל) בדעת מרן השלחן ערוך דלא חש להא דהתוס' והרא"ש אלא לענין לכתחילה שלא יבוא לידי כך להשתכר הרבה. לכן נראה שהדין עם הילקוט יוסף וכף החיים כיון שרבים מן הפוסקים התירו ששיכור יכול לברך כל הברכות אף לכתחילה ואין לחוש לספק ברכות.

אבל מדברי המשנה ברורה נראה דאף הגר"א שהחמיר דשיכור לא יברך היינו דוקא לכתחילה אבל בדיעבד אם עבר ובירך לא הוי ברכה לבטלה. וגדולה מזו כתב המשנה ברורה לקמן בסימן קפ"ה (ביאר הלכה ד"ה או שהיה שיכור) דאפשר דגם הגר"א מודה בדיעבד אם נשתכר יש לו לברך ברכת המזון כמו שאמרו בתחילת הירושלמי (תרומו' פ"א ה"ד) דשיכור מברך דכתב 'ואכלת ושבעת וברכת'. וגם מהמגן אברהם (סי' קפ"ה סק"ג) משמע דלא קפדינן בדיעבד שכתב להקל אפילו לכתחילה משום דאנן בלאו הכי לא מכוונים כראוי וטעם זה לא שייך אם לא שנאמר דאף

ג) אינה אורי' ס' כ

לח * שחה (קלז) רביעית (סד) יין בבת אחת לא ישא את כפ. שתאו (סה) בשני פעמים או שנתן לתוכו (קלח) מעט מים (קלט) מותר ואם שתה יותר מרביעית (קמ) אע"פ שהוא מזוג ואפילו שתאו בכמה פעמים לא ישא את כפיו (קמא) עד שיסיר יינו מעליו:

ד) אינה אורי' ס' כ

(קמא) עד שיסיר וכו'. עיין סימן ז"ט ס"ב ושייך גם לכהן. וכ"ו לענין יין אבל בשאר משקין המשכרים נחב המ"א דמותר לישא כפיו אפילו נשתכר עד שאינו יכול לדבר לפני המלך דנחפלה כה"ג מפלגו מועצה כדלעיל בסימן ז"ט נשיאת כפיס מותר אם לא שהגיע לשכרותו של לוט דלא כשוטה יחשב וכ"כ בספר מטת יהודה אבל (קף) הרבה אחרונים חולקין ע"ז וסוברין דגם בשאר משקין כל שנשתכר נהן עד שאינו יכול לדבר לפני המלך אינו נושא כפיו. וצ"ע מגמו דעם מ"א לאסור נ"כ וכמה אחרונים חולקין עליו כיון שאינו משכר: